

Nasz biuletyn

GRUDZIEŃ 2007 - STYCZEŃ 2008

NR 76

SPOTKANIE ZE ŚW. MIKOŁAJEM

Serdecznie zapraszamy 15.12. w sobotę o godz. 16.00 do sali parafialnej przy ulicy Puistokatu 1 w Helsinkach. Wspólne śpiewanie kolęd, św. Mikołaj z workiem słodyczy dla dzieci, będzie opłatek z Polski oraz tradycyjny świąteczny poczęstunek..... Zachęcamy Panie, Panów TAKŻE!, do przyniesienia swoich własnych przysmaków na nasz wspólny świąteczny stół!

WYCIECZKA KARNAWAŁOWA 12-13.01.2008

Tradycyjnie, jak co roku, organizujemy w styczniu wycieczkę karnawałową. Dokładne informacje o wycieczce są w załączniku. Zjednoczenie sponsoruje aktualnych członków (z opłaconą składką za rok 2007) 10 euro od osoby. Ilość miejsc jest ograniczona - prosimy więc zgłaszać się jak najszybciej, najpóźniej do 14.12.2007 do Krystyny (tel. 040 5800102).

IGRZYSKA ZIMOWE

V Polonijne Igrzyska Zimowe odbędą się w dniach 29.02-5.03.2008. w Szczyrku. Termin indywidualnych zgłoszeń upływa z dniem 20 stycznia 2008 roku. Więcej informacji znajdziecie na stronach internetowych <http://www.beskidy2008.eu> oraz na stronie Polonii kanadyjskiej: www.teamcanpol.org

WALNE ZEBRANIE

Walne Zebranie Zjednoczenia Polskiego w Helsingforsie odbędzie się w niedzielę 20.01.2008. o godz. 17.00 w sali parafialnej św. Henryka, przy Puistokatu 1 w Helsinkach. Program Walnego Zebrania:
rozpatrzenie rocznego sprawozdania zarządu
* rozpatrzenie sprawozdania Komisji rewizyjnej
* zatwierdzenie bilansu za rok 2007
* wybory prezesa, wiceprezesa i członków zarządu na rok 2008
* wybory komisji rewizyjnej na rok 2007
* ustalenie składek członkowskich na 2008 rok
* wolne wnioski

Według § 6 Statutu Zjednoczenia Polskiego na Walnym Zebraniu powinno być obecnych co najmniej 1/3 zarejestrowanych członków. O ile na zebraniu nie będzie wymagającej liczby członków koniecznych do powzięcia prawomocnych uchwał, zarząd zwołuje kolejne Walne Zebranie w tym samym dniu na godz. 17.30 i w tym samym miejscu, czyli w sali parafialnej przy Puistokatu 1. W takim przypadku zebranie będzie prawomocne niezależnie od ilości zebranych członków.

Przypominamy, że prawo do głosowania mają aktualni członkowie Zjednoczenia, którzy opłacili składki za rok 2007 w terminie do 31.12.2007.

Zapraszamy na Walne Zebranie!

zarząd

W numerze:

- Str. 1. aktualności,*
- Str. 2. Polonia w Turku, polonijne zjazdy*
- Str. 3. koncert listopadowy, ze skrzynki pocztowej,*
- Polskie Dzieci w Helsinkach*
- Str. 4. od prezesa, lyhyesti suomeksi*

POLONIA W TURKU

27 października na uroczystą mszę z okazji naszej 5-cio letniej działalności przybyła rekordowa liczba około 160 osób. Mszą celebrował Jego Eminencja Ksiądz Biskup Józef Wróbel wraz z proboszczem ks. Piotrem Gębarą. Obecni byli Ambasador RP w Helsinkach Joanna Hofman, pierwszy sekretarz Ambasady Konsul Andrzej Drozd. prezes Zjednoczenia Polskiego w Helsinkach Alicja Sollamo wraz z honorowym prezesem Michałem Zielińskim i inni zaproszeni goście. Przy akompaniamencie gitary rozbrzmiewały polskie pieśni religijne napełniając kościół niezapomnianą atmosferą. W wygłoszonym przez Księdza Biskupa pięknym kazaniu nie zabrakło również miejsca na podkreślenie wagi i znaczenia naszej działalności podczas minionych 5-ciu lat. Po zakończeniu mszy zebrani przeszli do dużej sali klasztoru św. Brygidy gdzie odbyło się spotkanie naszej Polonii przy obficie zastawionych stołach. Listę obecności podpisały 73 osoby.

Do zebranych w imieniu zarządu przemówił prezes oddziału Zdzisław Mackiewicz witając serdecznie Księdza Biskupa Józefa Wróbla, Ambasadora Joannę Hofman, Konsula Andrzeja Drozda, prezesa Zjednoczenia Polskiego Alicję Sollamo wraz z honorowym prezesem Michałem Zielińskim i wszystkich zebranych. W krótkich słowach przypomniał początki naszej działalności i podziękował księdzu Potrowi Gębarze za odprawianie mszy w języku polskim i umożliwienie korzystania z sali parafialnej oraz wszystkim tym którzy zawsze brali aktywny udział w przygotowaniach do naszych spotkań. Następnie zabrała głos Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Helsinkach Pani Joanna Hofman. W krótkim przemówieniu podkreśliła znaczenie naszej działalności i wręczyła pamiątkowe upominki dla Alicji Sollamo i Zdzisława Mackiewicza. Głos również zabierała Alicja Sollamo, Michał Zieliński i Konsul Andrzej Drozd. Później toczyły się mniej oficjalne, lecz również ważne rozmowy. Cała uroczystość upłynęła w swobodnej i rodzinnej atmosferze.

Następna polska msza z wypominkami za zmarłych, a potem spotkanie odbyła się w sobotę dnia 17 listopada. Na mszę przybyło bardzo dużo osób, tak że prawie wszystkie miejsca siedzące zostały zajęte. Śpiewano polskie pieśni kościelne przy akompaniamencie gitary Zdzisława Bieńkowskiego. Po mszy jak zwykle odbyło się spotkanie przy kawie w sali parafialnej. Nie zabrakło wspaniałego ciasta a i frekwencja była znaczna, bo listę obecności podpisało 39 osób. Było gwarno i wesoło, a rozmowy toczyły się w rodzinnej atmosferze. Następna msza i spotkanie, w sobotę 8 grudnia o godz 17:00.

Zdzisław Mackiewicz

POLONIJNE ZJAZDY

W dniach 22-27 września 2007 r. w Warszawie odbyły się : III Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy, Walny Zjazd Rady Polonii Świata i Rada Prezesów EUWP. I Zjazd Polonii odbył się w 1929 r., a II Zjazd w 2001 r.

W Zjeździe Polonii uczestniczyło ponad 600 osób, w tym ok. 400 delegatów reprezentujących organizacje i środowiska polonijne z 58 krajów; od Skandynawii po Afrykę Południową, od Ameryki do Australii. Zjazd organizowali: Rada Polonii Świata i Stowarzyszenie " Wspólnota Polska". Delegatom towarzyszyło liczne grono dziennikarzy polonijnych ze wszystkich stron świata. Zjazd rozpoczął się Mszą św. w kościele św. Krzyża i złożeniem wieńców przy Grobie Nieznanego Żołnierza. Uroczysta inauguracja Zjazdu, z udziałem prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego oraz marszałków Sejmu i Senatu, odbyła się w Sali obrad plenarnych Sejmu (zgodnie z tradycją przedwojenną).

W niedzielę, 23.09. obrady plenarne odbyły się w Domu Polonii w Pułtusku. W dniach 24 i 25.09. obradowano w Sejmie, w Sali Kolumnowej. Zamknięcie Zjazdu odbyło się w Sali Wielkiej Zamku Królewskiego z udziałem marszałka Senatu i Prezesa Rady Ministrów. Zjazd był doskonałą okazją do poznania się i wymieniania poglądów w 15-to milionowej diasporze Polaków za granicą. 27 września w siedzibie Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" odbył się Walny Zjazd Rady Polonii Świata. Uczestniczyło w nim 87 delegatów tych organizacji polonijnych, które są zrzeszone w RPŚ. Wyboru nowych władz nie dokonano, Prezes RPŚ, Les Kuczyński z Kongresu Polonii Amerykańskiej nie mógł przybyć z powodu choroby. Omówiono i przedyskutowano inne sprawy regulaminowe i postanowiono, że Walny Zjazd RPŚ odbędzie się jesienią 2008 r. w Warszawie. Kongres Polonii Amerykańskiej był reprezentowany przez 12 delegatów, Kongres Polonii Kanadyjskiej przez 5 delegatów, Konwent Organizacji Polskich w Niemczech przez 3 delegatów. Inne organizacje zrzeszone w RPŚ reprezentowane były przez 2 delegatów.

Organizatorzy zapewnili dobre warunki obrad. Imprezy kulturalne były wspaniałe, zwłaszcza koncert "Sinfonia Varsovia" w Teatrze Narodowym i pokaz filmu "Katyń" Andrzeja Wajdy.

26 września po południu odbyło się regulaminowe posiedzenie Rady Prezesów EUWP, na którym omawiano i przedyskutowano formy obecnej i dalszej działalności.

Zjednoczenie Polskie w Helsingforsie jest członkiem Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych (EUWP) od r. 1998 i członkiem Rady Polonii Świata (RPŚ) od r. 2002. Zjednoczenie reprezentował w Warszawie honorowy prezes Michał Zieliński.

KONCERT LISTOPADOWY

Tradycyjny Koncert Muzyki Polskiej z okazji Święta Niepodległości Polski odbył się w niedzielę 11 listopada 2007 w kościele Temppeliaukion kirkko. W wypełnionej sali (ponad 500 osób) udekorowanej flagami Polski i Finlandii, gości przywitała prezes Zjednoczenia Alicja Sollamo i poprosiła o zabranie głosu ambasadora RP Joannę Hofman.

Solistą koncertu, 30-letni fiński pianista, Timo Latonen, uczestnik Międzynarodowego Konkursu Chopinowskiego w Warszawie w r.2005 zachwyił słuchaczy wspaniałą interpretacją muzyki Chopina, subtelnością, kunsztem pianistycznym i prawdziwie "polskim" sercem. Pięknie zagrane Scherzo h-moll z melodią kołedy "Lulajże Jezuniu" w środkowej części, wprowadziło nas w zaczarowany świat muzyki Chopina i polską duszę.

Timo Latonen zakończył swój recital Fantazją na tematy polskie, którą wykonał z towarzyszeniem kwartetu smyczkowego "Ruoholahti". Była to transkrypcja Bartłomieja Kominka i prawykonanie w Finlandii. Pianista celowo wybrał ten utwór na zakończenie koncertu. Właśnie 11 listopada 1830 r. w Warszawie, młody, 20-letni Fryderyk Chopin, Fantazją zakończył swój pożegnalny koncert przed wyjazdem na studia do Paryża, nie wiedząc że już nigdy nie będzie koncertował w swojej Ojczyźnie, Polsce.

Organizowane od 1994 roku przez Zjednoczenie Polskie Koncerty Muzyki Polskiej dla uczczenia Święta Niepodległości są wydarzeniem, które znalazło sobie stałe miejsce w wymagającym środowisku muzycznym w Helsinkach, promując nie tylko muzykę polską ale co jest bardzo ważne, Niepodległą Polskę.

Michał

Zarząd Zjednoczenia składa podziękowania wszystkim osobom pomagającym w organizacji listopadowych koncertów, włącznie z najbardziej zaangażowaną w to osobą: dziękujemy Michale i prosimy o następne koncerty!

Zarząd

ZE SKRZYNKI POCZTOWEJ

Nazywam się Jacek Przybysz, mieszkam w Polsce w miejscowości Tarnów przy ul. Jagiełły 164. Wybieram się do Finlandii w poszukiwaniu pracy i mam pytanie z prośbą czy z pomocą tamtejszej Polonii mógłbym znaleźć mieszkanie, odpłatnie. Ile bym musiał zapłacić za jeden tydzień. Fińskiego języka nie znam. Umiem trochę po angielsku. Proszę uprzejmie o odpowiedź na adres: przybyszj@is.net.pl

Witam, mieszkam w Helsinkach i szukam dodatkowej pracy w weekendy, może być to pomoc przy obowiązkach domowych lub inne zajęcie. Osoby zainteresowane proszę o kontakt: aneta.7@interia.pl
Pozdrawiam, Aneta

Dzień Dobry, pragnę polecić polską wersję serwisu pogodowego: www.weatheronline.pl Z pozdrowieniem, krzysztof migala

POLSKIE DZIECI W HELSINKACH

Spotkanie z Panem Adamem Korpakiem

W sobotę 20-go października w Caisie dzieci fińskiej polonii spotkały się ze znanym polskim artystą, panem Adamem Korpakiem. Pan Adam opowiedział nam o sobie, o swoim życiu osobistym i zawodowym. Na spotkanie z nami przyjechał z oddalonej od stolicy o 300 km wyspy, na której mieszka od 19 lat. Pan Adam pokazał nam jak rysować człowieka w różnych momentach jego życia. Głowa małego dziecka była okrągła, twarz nastolatka szczuplejsza, a stopniowo dodane zmarszczki sprawiły, że nagle zobaczyliśmy przed sobą portret dojrzałego mężczyzny. Pan Korpak poprosił wszystkie dzieci o narysowanie jego podobizny, gdyż, jak powiedział, w swoim domu nie ma lustra, a czasami chciałby sobie przypomnieć jak wygląda. Wszyscy rysowali portrety na papierze kawałkami węgla drzewnego.

Pan Adam sfotografował każde dziecko z jego dziełem. Pod koniec spotkania każdy z uczestników dostał na pamiątkę logo artysty. Uważam, że spotkanie z panem Korpakiem było bardzo ciekawe, ale przeznaczone raczej dla starszych dzieci. Cieszę się, że poznałem sławnego Polaka, którego rysunek mogłem podziwiać już następnego ranka w Helsingin Sanomat.

Alek Hölttä, 12 lat

Serdecznie dziękujemy panu Adamowi Korpakowi za przyście na spotkanie w Caisie i rozmowy z naszymi dziećmi. Ukoronowaniem naszego wspólnie spędzonego czasu jest przedstawione powyżej logo z literką "C" jak "Caisa", które otrzymaliśmy od pana Adama. Jeszcze raz dziękujemy! Na następne spotkanie zapraszamy 26.01.2008, w godzinach 16.00-18.00 do Kulttuurikeskus Caisa, Mikonkatu 17 c, pokój nr 1. Gościem naszego spotkania będzie pan Jerzy Błaszkiwicz wraz z orkiestrą dziecięcą. Będzie występ i wspólne muzykowanie.

Zapraszamy!

Aneta i Agnieszka
agnieszka.buska@suomi24.fi

OD PREZESA

Myslę, że nadszedł czas najwyższy na zmianę prezesa. Pełniłam tę funkcję siedem lat. Wykonywałam swoje obowiązki najlepiej jak umiałam. Reprezentowałam Zjednoczenie, reprezentowałam Was, drodzy członkowie, zarówno na forum międzynarodowym jak i tutaj, w Finlandii. Teraz chciałabym po prostu odpocząć. Nie będę więc kandydować w wyborach na Walnym Zebraniu w styczniu 2008 roku. Chcę dać pole do popisu innym członkom Zjednoczenia, młodszym, bardziej energicznym, mającym nowe, interesujące pomysły.

Dziękuję Wam za Wasze siedmioletnie zaufanie i za współpracę. Chciałabym serdecznie podziękować wszystkim koleżankom i kolegom, którzy pracowali w zarządach w latach 2001 - 2007, a także wszystkim innym członkom Zjednoczenia, którzy współpracowali z zarządem. Szczególnie podziękowania należą się prezesowi honorowemu Zjednoczenia, Michałowi Zielińskiemu, bez którego nie byłoby żadnego koncertu, ani majowego ani listopadowego. Chcę także serdecznie podziękować: Tadeuszowi Tracewskiemu, który zajmuje się naszymi stronami internetowymi, Zdzisławowi Mackiewiczowi, który już od pięciu lat pewną ręką prowadzi oddział naszego Zjednoczenia w Turku, Agnieszce Buska, która z fantazją i energią prowadzi Klub Dzieci Polskich w Helsinkach, Kasi Włodeckiej-Ruutu, która podjęła się prowadzenia przy Zjednoczeniu kursu języka polskiego dla nowoprzybyłych do Finlandii. Dziękuję Wam wszystkim.

A nowemu prezesowi, którego wybierzemy na Walnym Zebraniu w styczniu oraz nowemu zarządowi - życze z całego serca POWODZENIA!

PUHEENJOHTAJALTA

Olen ollut Puolalaisen Yhdistyksen puheenjohtaja jo seitsemän vuotta. Olen edustanut yhdistämme ja teitä, hyvät jäsenet, niin Suomessa kuin ulkomailla. Parhaani mukaan olen täyttänyt velvollisuuteni. Nyt haluaisin levätä. En suostu ehdokkaaksi ensi vuoden tammikuun vaaleissa. Haluaisin antaa muille jäsenille mahdollisuuden "näyttää kykynsä"; nuoremmille, täynnä energiaa ja intoa ja uusia uljaita ideoita. Haluan kiittää teitä luottamuksesta ja yhteistyöstä. Haluan kiittää hallituksien jäseniä vuosilta 2001-2007 ja myös kaikkia teitä, ketkä ovat auttaneet ja tukeneet minua näiden seitsemän vuoden aikana. Erittäin sydämelliset kiitokset yhdistyksen kunnia-puheenjohtajalle - Michal Zielinskillle: ilman häntä ei olisi ollut mahdollista järjestää meidän touko- ja marraskuun konserttejamme. Yhtälailla kiitän meidän webmasteriamme - Tadeusz Tracewskia, Turun alaosaston johtajaa - Zdzislaw Mackiewiczia, Puola-laisten Lasten Helsingissä kerhon vetäjää - Agnieszka Buskaa, puolan kielen kursin vetäjää - Katarzyna Wlodecka-Ruutua. Kiitos teille kaikille, hyvät jäsenet!

Tammikuussa 2008 valitsemme uuden puheenjohtajan ja uuden hallituksen - heille toivon MENESTYSTÄ!

Alicja

LYHYESTI SUOMEKSI

"Perinteinen Joulujuhla on lauantaina 15.12.2007, klo. 16:00 Pyhän Henrikin seurakuntasalissa, Puistokatu 1, Helsingissä. Kahvitarjoilu ja Joulupukin vierailu. Toivomme että jokainen tuo omatekoisia erikoisherkuja meidän yhteisen juhlapöydän. Yhdistyksen hallitus toivottaa kaikki tervetulleiksi.

"Yhdistyksen vuosikokous pidetään sunnuntaina 20.1.2008 klo 17:00 Pyhän Henrikin kirkon seurakuntasalissa, osoite: Puistokatu 1, Helsinki.

Kokouksen ohjelma:

- * toimintakertomuksen hyväksyttäväksi esittäminen,
- * tilintarkastuskertomuksen käsittely,
- * tilinpäätöksen hyväksyttäväksi esittäminen,
- * yhdistyksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja hallituksen jäsenten valinta vuodelle 2007,
- * tilintarkastajien valinta vuodelle 2007,
- * vahvistetaan vuoden 2007 jäsenmaksun suuruus,
- * muut asiat.

Tervetuloa! Hallitus

Tervetuloa Karnevaalimatalle Tallinaan!
Katso liite. Viimeiset ilmoittautumiset 14.12.2007 mennessä: poltravel.krystyna@kolumbus.fi tai puh.09-7244153 / Krystyna

"Puolalaiset Lapset Helsingissä"

Tervetuloa tutustumaan lapset, jotka haluavat leikkiä ja harjoitella puolan kieltä Kulttuurikeskus Caisa 26.01.2008, klo 16.00 - 18.00, lauantaina, klo Kulttuurikeskus Caisa Mikonkatu 17C Helsinki (kokoushuone 1, 2. krs.).

Agnieszka i Aneta

***Wesołych Świąt Bożego
Narodzenia oraz
Szczęśliwego Nowego Roku!***

życzy zarząd Zjednoczenia Polskiego

***Hyvää Joulua
ja Onnellista Uutta Vuotta!***

Hallitus

Zjednoczenie Polskie w Helsingforsie
PL 279
00120 Helsinki
e-mail: zpolskie@polonia-finlandia.fi
<http://www.polonia-finlandia.fi>
Konto bankowe: Nordea-Senaatintori 124750-1263
Tel. +358 (0) 40 5800102

Zarząd
Prezes
Wiceprezes
Sekretarz
Skarbnik
Członek
Członek

Alicja Sollamo
Henryk Bigos
Krystyna Hyyryläinen
Robert Janasik
Brigida Antikainen
Piotr Rajecki

DODATEK ŚWIĄTECZNY DO NB. 76

Wigilia rozpoczyna święta Bożego Narodzenia - rodzinne święta pełne pięknych tradycji i podniosłego nastroju. Wieczór wigilijny jest najbardziej uroczystym i najbardziej wzruszającym wieczorem w roku. Niesie z sobą wiele obrzędów religijnych i zwyczajów ludowych. Jedne z nich stopniowo zanikały i do dzisiejszych czasów zachowały się jedynie w formie cząstkowej, inne rozrastały się, a każdy naród dodał do nich cechy własnej kultury i praktykuje je do dziś. Nazwa "wigilia" pochodzi od łacińskiego słowa "vigiliare" - czuwać, "vigilia" - czuwanie. Pierwotnie słowo to znaczyło: straż nocna, nocne czuwanie.

Jedną z najmłodszych tradycji wigilijnych jest strojenie choinki. W Polsce, na Mazurach np. zwyczaj stawiania przyjął się dopiero ok. 1910 r., na rzeszowszczyźnie - tu? przed I wojną światową, a w górskich wioskach pojawiła się dopiero w latach 20. i 30. naszego wieku. Jest to więc zwyczaj bardzo młody, ale czyż dzisiaj potrafimy wyobrazić sobie Święta Bożego Narodzenia bez choinki. Nie jest jednak przypadkiem, że choinka - to świerk, jodła lub sosna, bo według najstarszych wierzeń ludowych drzewa te zawierają w sobie życiodajne moce i mają cudotwórcze właściwości.

Choinka. A co pod choinką? Prezenty, prezenty... oczekiwanie wszystkich dzieci. W późniejszych czasach zwyczaj dawania prezentów nazwano "Gwiazdką", ponieważ według starej wigilijnej tradycji prezenty wręczano zawsze, gdy zapłonęła na niebie pierwsza gwiazdka. A prezenty gwiazdkowe były różne: dzieciom dawano na ogół zabawki (i daje się do dzisiaj), w biedniejszych domach - symboliczne podarunki.

Z nocą wigilijną związane są szczególnie liczne wierzenia. Jest to noc, w czasie której błakają się duchy, a w wierzeniach ludowych noc ta jest okresem czarów, dziwów, niesamowitych zjawisk i nadprzyrodzonych mocy. Wieczera wigilijna rozpoczynała się zawsze (i do dziś rozpoczyna) wspólną modlitwą i do końca ma charakter uroczysty i poważny. Nikomu oprócz gospodyni nie wolno było wstawać od stołu, ani nawet rozmawiać. Wieczereżę spożywano w milczeniu, zachowywano uroczysty spokój. Najważniejszym momentem wieczery wigilijnej jest dzielenie się opłatkiem. Zwyczaj ten głęboko zapadł w nasze serca i jest z naszym krajem ściśle związany. Poza Polską nie jest znany. Dzielenie się opłatkiem rozpoczynają zawsze pan domu, w jego zastępstwie najstarszy syn. Domownicy składali sobie wzajemnie życzenia, później można było zasiadać do wigilijnej wieczery. Tradycja ta w całej swojej ozdobie zachowała się do dnia dzisiejszego i praktykowana jest w każdym polskim domu. Po przełamaniu się opłatkiem i złożeniu wzajemnych życzeń cała rodzina zasiadała do wigilijnego stołu. Jadłospis wigilijnych potraw był tak przemyślany, żeby uwzględnił wszystkie płody rolne. Na stole pojawiała się zawsze obowiązkowo dwanaście potraw. Każdy rejon Polski spożywał rozmaite potrawy, podstawą jednak była zawsze ryba. Do dnia dzisiejszego w naszych domach na wigilijnym stole pojawiają się potrawy z dawnych czasów. Na Śląsku spożywamy na przykład siemieniotkę, zupę rybną, suszone śliwki, kapustę z grzybami, makówki, moczkę, kutię, groch na gęsto, makowiec i tym podobne. Wiele z tych potraw przyjęliśmy od naszych przodków i stanowią one dla nas bardzo ważną wartość sentymentalną.

Po wieczery wigilijnej zazwyczaj śpiewa się kolędy. Jest to również jeden z najpiękniejszych zwyczajów bożonarodzeniowych. Pierwszymi kolędami polskimi były kolędy ze śpiewników braci czeskich. Z tych śpiewników przełożono na język polski 31 kolęd na samym początku XV w.

Następnym ważnym momentem tego uroczystego wieczoru są prezenty-najbardziej oczekiwany moment przez wszystkie dzieci.

Później już tylko pasterka. W noc wigilijną wszyscy domownicy wychodzili na pasterkę do kościoła. W czasie tej podniosłej chwili dzieci przedstawiały jasełka, które uświetniały uroczystość narodzenia Dzieciątka. Pasterka była ostatnim obrzędem tego wspaniałego dnia.

Narodowe dzieje sprawiły, że wigilia wpisała się w polską tradycję jako wieczór zadumy, refleksji, prawdziwego zbliżenia. Niewiele dzisiaj zachowało się prastarych obyczajów i niewielu ludzi je praktykuje w swych domach. Brakuje na naszych stołach dwunastu rybnych dań, ale jeśli nawet pojawi się tylko pięć potraw- zachowajmy pogodę ducha i bądźmy dla siebie życzliwi.

---

*Na scyńści na zdrowie
na to Boże Narodzynie
Cobyście byli zdrowi weseli
jako w niebie janieli
Cobyście mieli pełno gości
jako na gałonzce łości
Cobyście mieli pełne łobory pełne pudła
coby wom gospodyni przy piecu nie schudła
Coby sie Wom darzyło kopilo
dyśłem do stodoły łobrucilo
Tak Wom Boże dej
HEJ HEJ HEJ*

Łazanki z makiem

ciasto

3 jajka

mąki ile zabiorą, sól

Wyrobić ciasto (jak na makaron), po czym cieniutko rozwałkować. Pozostawić do przeschnięcia. Następnie pokroić na kwadraciki o boku 1 cm. Łazanki można przygotować kilka dni wcześniej.

farsz

30 dag maku

1 szklanka wody

1 szklanka mleka

orzechy włoskie, migdały, rodzynki

suszone morele

figi, miód, cukier

cukier waniliowy

2 łytki masła

Zagotować mleko z wodą. Wsypać mak i pozostawić, by się dobrze zaparzył (około 10 - 15 minut). Zaparzony mak zmielił.

Na patelni rozpuścić masło. Dodać posiekane orzechy, lekko przesmażyć. Dorzucić pozostałe posiekane bakalie.

Dodać 2 łyżki miodu, cukier waniliowy i zaparzony zmielony mak. Ewentualnie dosłodzić do smaku.

Ugotować łazanki. Połączyć z zezłoconym masłem. Nałożyć farsz. Wymieszać?.

Fasola ze śliwkami

Składniki

30 dag kolorowej suchej fasolki

20 dag suszonych śliwek

1 łyłka masła, 1 łyłka mąki oraz sól

Fasolę namoczyć (najlepiej przez całą noc). Ugotować. Posolić do smaku. Pod koniec gotowania dodać śliwki (jeśli wrzucimy je wcześniej, zakwaszą wodę i fasola się nie ugotuje).

Na patelni roztopić masło, dodać mąkę i zrobić złocistą zasmażkę, po czym rozprowadzić ją odrobiną wody z gotujących się fasoli i śliwek. Wlać do potrawy.

Dosolić do smaku.

Kasza z grzybami

Składniki

1/2kg kaszy jęczmiennej mazurskiej

10 - 15 dag suszonych grzybów (ja używam borowików i podgrzybków)

2 - 3 łytki masła, sól

Grzyby zalać wrzątkiem i odstawić na noc. Namoczone grzyby wyłowić i włożyć do kaszy. Delikatnie zlać wodą spod grzybów (tak, by cały osad pozostał w garnku) i zalać nią kaszę. Dodać masło. Uzpełnić wodą do poziomu 2 cm powyżej kaszy. Posolić do smaku. Gotować na małym ogniu, aż kasza wchłonie cały płyn. Uważać, by się nie przypaliła. W razie potrzeby dolać wody.

Gdy kasza jest już miękka, garnek szczelnie owinąć kocem i włożyć pod poduszki, gdzie poczeka na pierwszą gwiazdkę. Podawać z wiórkami chłodnego masła.